

[Time: 2 ½ Hours]

[Marks: 75]

- N.B.: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Use of map stencil is allowed.
4) Draw sketches, diagrams and maps wherever necessary.

Q.1 (A) Discuss in detail climatic change through geological time scale. (15)

OR

Q.1 (B) Describe the evidences of climate change. (15)

Q.2 (A) Explain role of greenhouse effect and Ozone depletion in global warming. (15)

OR

Q.2 (B) Explain in detail the causes of global warming. (15)

Q.3 (A) Elaborate the concept of 'clean development mechanism'. (15)

OR

Q.3 (B) Explain the concept of the carbon footprint method. Discuss methods of calculating the carbon footprint. (15)

Q.4 (A) Elaborate India's approach to climate change. (15)

OR

Q.4 (B) Describe the role of common man in climate change mitigation. (15)

Q5 Write a Short notes (**ANY THREE**) (15)

- (A) Atmospheric dust hypothesis
 - (B) Green House Gases
 - (C) Intergovernmental Panel On Climate Change (IPCC)
 - (D) Climate Change and Indian Cities
-

मराठी रुपांतर

[Time: २ ½ Hours]

[Marks: ७५]

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) उजव्या बाजूला दिलेली आकडेवारी पूर्ण गुण दर्शवते.
- 3) नकाशा स्टॅसिलचा वापर करण्यास परवानगी आहे.
- 4) आवश्यकतेनुसार स्केचेस, आरेख आणि नकाशे काढा.

प्रश्न १. (अ) भूशास्त्रीय कालखंडातील हवामान बदलांची तपशीलवार चर्चा करा. (१५)

किंवा

प्रश्न १. (ब) हवामान बदलाच्या पुराव्यांचे वर्णन करा. (१५)

प्रश्न २. (अ) जागतिक तापमान वाढीतील हरितगृह परिणाम आणि ओझोनक्षय यांची भूमिका स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्रश्न २. (ब) जागतिक तापमानवाढीची कारणे सविस्तरपणे सांगा. (१५)

प्रश्न ३. (अ) 'स्वच्छ विकास प्रणालीची' संकल्पना विषद करा. (१५)

किंवा

प्रश्न ३. (ब) कार्बन फूटप्रिंट पद्धतीची संकल्पना स्पष्ट करा. कार्बन फूटप्रिंट मोजण्याच्या पद्धतींवर चर्चा करा. (१५)

प्रश्न ४. (अ) हवामान बदलाप्रती असलेला भारतीय दृष्टिकोन विषद करा. (१५)

किंवा

प्रश्न ४. (ब) हवामान बदल उपाय योजनेतील सामान्य माणसाच्या भूमिकेचे वर्णन करा. (१५)

५. टीपा लिहा (कोणतीही तीन) (१५)

- (अ) वातावरणीय धुलीकण सिद्धांत
- (ब) हरितगृह वायू
- (क) आंतर-सरकारी पॅनेल ऑन क्लायमेट चेंज (IPCC)
- (ड) हवामान बदल आणि भारतीय शहरे